

כולל רב פעלים "בן איש חי"

גיליון שבועי מס' 891

בית כנסת קיבוץ גלויות
נוסד 1975 רז"ה האזנים וז"ר 5 ראשלי"צ

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "שוש אשיש"

יום ב' בערב - ראש השנה

התרת נדרים

יום ד' צום גדליה-התחלה: 17:09 סיום: 18:54

נִצְבִּים

הדלקת נרות: 18:22

מוצאי שבת: 19:16

מוצאי שבת ר"ת: 19:53

שחררו עשן

שונים, ישתנה סיטואציה אחרת - זה פשוט עולם אחר, הבחינה הבאה היא באיזו שנה זה נעשה שזה הזמן ההתפתחותי, 1947 היו דברים טובים ונכונים שלא רלוונטיים היום, מה שהיה טעות בזמנים מסוימים יהיה נכון באחרים ולהפך, גיל 20 שונה מ-40 בהרבה צדדים,

ואחר כך להיבחן בנפש- שזה באיזה סוג אדם מדובר מה שנכון לאדם אחד, לא נכון לאחר, למבנה הנפשי, למעמד, לכל המהות הנפשית שלו,

בקיזור כל מעשה שנראה לך כרשע יכול להיות, שזו התנהגות שהיתה נכונה במקום בזמן מסוים לאדם מסוים עם היבטים נפשיים מסוימים או בסיטואציה מסוימת, יכול להיות שזה היה נכון, ויכול להיות שזלג, והרע שאתה חושב בעצם יתפזר כמו עש"ן,

ברגע שתפנים א. כמובן שתזכה למחילה כי בסך הכל לקחת פעולה שנכונה במקרה אחד למקרה אחר, החזקת עש"ן קצת יותר מדי זמן, אבל זה יתפזר מאליו,

זה גם מה שעושה כהן גדול ביום הכיפורים בקודש הקודשים הוא ממלא את הבית בעש"ן הקטורת ושם תחת עש"ן דברים לא ברורים, שם כשדברים נראים אוורירים, ומשתנים, דרך עש"ן הדברים נמחלים -

ב. דרך ההבנה שהכל משתנה, תוכל להיפטר מהרגל בלי להיקשר אליו, -הרעיון הוא שאנחנו מרגישים צורך עז להיות צודקים, ולכן מחזקים התנהגות לא הגיונית,

כל מה שצריך לעשות זה להכיר בזה שפעם בסיטואציה מסוימת הם היו נכונים, ואולי המשכנו עם זה קצת יותר מדי כי לא ידענו שזה אמור להתפוגג כמו עש"ן,

בפרספקטיבה של עש"ן, ההרגלים והדפוסים נעזבים זה שהחזקנו במשהו אתמול ועזבנו אותו היום לא אומר שפעם טעינו או שאנחנו נפרדים מחלק מהותי מתוכנו,

אם נבין שזה עשינו אותם ואחזנו בהם היה נכון לאיזה רגע מסוים לאיזו סיטואציה מסוימת וכרגע הם לא רלוונטים זה יתפוגג מאליו ההיאחזות בכלום הזה,

הכפרה באה בעשן על הכפורת, הכניסה לפני ה' לפני ולפנים חייבת עשן, וראית מראות אלוקים מתחילה בזה שהבית ימלא עשן [ישעיה]

אז קחו אוויר לראות ושחררו עש"ן אין מה להחזיק בו - ואז תרגישו נקיים ושמחים לפני עצמכם ולפני ה' תטהרו. (הרה"ג נ"ר אריאל שליט"א)

אל תנסו לתפוס עשן כי חבל על הזמן, כי אי אפשר, כי זה גם לא משאיר כלום באמת ביד, והאמת שגם אין על מה, נניח שתפסתם עשן, מה תעשו איתו?

יש התנהגויות שהיינו רוצים להיפטר מהם, אבל משהו מונע מאיתנו, למעשה לרוב זה חוסר השלמה של תהליך היפרדות, נראה לנו שההרגל הוא חלק מאיתנו, אנחנו נצמדים להרגלים בגלל סוג של פחד.

בפסיכולוגיה יש חלק שנחקר שמתאר את הקושי של תינוק להיפרד מהיציאות שלו- כן מהדבר המאוס ביותר מהצואה, התינוק נאחז בתוצר גופו משהוא שעד לפני רגע היה לכאורה עצם מעצמיו בשר מבשרו, והוא רואה חלק ממנו שהולך להיזרק והוא מרגיש אל זה כמעט כמו חלק מגופו שנעלם, עברו, הפסולת שיצר היא איבר ממנו, משהו שלו, והוא מתקשה להרפות ממנה.

רק תהליך של התבגרות והכרה במציאות מאפשר לו להבין שמה שהיה פעם חלק ממנו, אינו אלא דבר זר שיש לשחרר, כדי לחוות ניקיון וריענון. שמה שהיה בעבר מזין וטעים ונכון, איבד מערכו, הוא היה בגופו אבל הוא לא חלק מהגוף ומהמהות שלו.

האם יש דרך שניפטר מהרגלים רעים באותה מהירות וקלות, כמו שאנחנו נפרדים מהאוכל שאכלנו שהפך למשהו לא בריא, בדומה לפעולה שאנחנו עושים כפעולה יום יומית פשוטה - כן-

אם נבין את סוד ראשי התיבות עש"ן שאומר באופן פשוט שמה שעשינו בעבר ואפילו הכנסנו לפה בהתלהבות עכשיו כבר לא רלוונטי ונפרד מאיתנו,

הפתרון מתחבא בספר יצירה, בתפילת ראש השנה, וברגע המקודש ביותר ביום הכיפורים,

בתפילת ראש השנה אנחנו אומרים "והרישעה כולה כעשן תיכלה" מה זה העשן הזה אולי יעלו אותה על המוקד באש? מה העניין בעשן?!

בספר יצירה אומרים שדברים נבחנים ב עולם שנה נפש [ראשי תיבות עש"ן] והכוונה היא בין השאר שכל מעשה צריך להבחן בסיטואציה שלו, מה היו התנאים הסביבתיים, שזה העולם שבו המעשה קרה, באפריקה צריכים לקבל החלטות שונות מאמריקה - כי זה עולם אחר, מה שנכון לסיטואציה מורכבת ממיליון פרטים

תחל שנה וברכותיה:

העלון יו"ל בחסות קדמי ביטוחים

"בפיך ובלבבך לעשותו": מעשה והגיע חסיד אחד אל הרה"ק

רבי משה מקוברין זיע"א ותניה בפניו את צערו: חברי ואני, יש לנו בתי מסחר באותו הרחוב ממש, זה מול זה, ושנינו מחזיקים באותה הסחורה, והנה חנותו של השני עמוסה בקונים מבוקר ועד ערב, ואילו אל חנותי כמעט ולא נכנס איש ופרנסתי בדוחק ובדלי דלות.

ענה הרבי: סגולה טובה אתן לך, ואם כדברי תעשה, יתפחו בפניך שערי הפרנסה, בכל פעם כאשר אתה רואה קונה נכנס לחנותו של חברך, תן תודה לה' ותאמר בלב שלום: "ברוך אתה ה' ומפרנס לכל המשפיע פרנסה בריווח לפלוני בן פלוני, חברי וידידי".

וכיצד אוכל לעשות כן, אמר החסיד והרי עיני רואות וכלות? אמר הרבי: תחילה הרגל את עצמך לומר כן בפיך, וסופו של הלב שיצטרף אחר כך אל הדיבור, כמו שנאמר בפסוק "בפיך" בתחילה, ואחר כך "ובלבבך", והעיקר קודם כל "לעשותו".

"ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך": צריך להבין,

כיון שאמר החיים והמוות נתתי לפניך וציוה ובחרת בחיים, א"כ פשוט הוא שאם יבחר בחיים, יחיה הוא וזרעו, מדוע חוזרת התורה ואומרת למען תחיה אתה וזרעך? בפרט צריך להבין, שהרי גם זרעו מצווה ובחרת בחיים למען תחיה, א"כ יזכה לחיים מצד עצמו, מדוע התורה כוללת הבנים עם האב?

ביאר הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל: התורה מצווה עלינו שנעשה את המצוות בצורה כזו שגם בנינו ירצו לקיימם שכן לפעמים אדם יכול לקיים מצוות כמי שכפאו שד וכמי שהיה מעדיף לחיות בלעדיותם, הילדים רואים היטב התנהגות זו וזה משפיע עליהם, לכן התורה מצווה "ובחרת בחיים", למען תחיה אתה וזרעך משום שכאשר הילדים יראו שאתה מקיים תורה ומצוות כמו שזוכה בהם לחיים, זה יגרם שגם להם תהיה שמחה במצוות וזה ישפיע על כל רוחניותם.

בזה הסביר איך יתכן שהיו יהודים שמסרו נפשם בבואם לאמריקה על שמירת השבת ולא זכו שבניהם יישארו נאמנים לה' ולתורתו. והסביר שאכן מסרו נפש אך ביום השישי כשבאו מהעבודה וסיפרו שאיבדו את עבודתם בגלל שמירת שבת אמרו זאת בעצב מתוך אנחה ולא אמרו זאת בשמחה שזכו ב"ה לעמוד בניסיון ולעבוד את השי"ת ועצב זה שניכר היה על פניהם נתן לבניהם את הרגשה שהם אינם יכולים לעשות את הדבר הקשה הזה, רק אביהם ביכולתו היה לעמוד בדבר קשה זה, אילו עשו זאת מתוך שמחה והיו בניהם רואים זאת שזכו לשמור השבת והכל כאין וכאפס שזכו לשמור שבת ממילא היה להם חשק ורצון להמשיך ולחיות בצורה זו. (לתתך עליון)

"כי ידעתי את יצרו": אחת מן הדרכים אשר באמצעותם מנסה היצר לתעתע בבני אדם ולמנוע מהם לקיים מצוות היא על ידי הצעה לקיום מצוה אחרת בדיוק בזמן שהם עומדים לקיים מצוה אחת.

רבי שלמה מרדומסק זצ"ל הסביר כי יש להזהר מאד שלא לשמוע לו, משום שכוונתו האמיתית של היצר היא למנוע מן האדם גם את המצווה הזאת וגם את האחרת, לכן צריך כל אחד לסיים את המצווה שבה הוא התחיל.

רגיל היה לספר בעניין זה את המעשה הבא: שנה אחת הפקיעו סוחריו האתרוגים את שערי המחירים, ולגבאי בית הכנסת לא הייתה אפשרות לשלם עבור אתרוג לציבור. החג התקרב ואתרוג אין. בלית ברירה החליטו הגבאים על אסיפת בעלי בתים, על מנת לדרוש מהעשירים שבהם לתרום לטובת קניית האתרוג.

הם הציגו את בקשתם, ובתגובה לכך קם אחד מן העשירים ואמר: "לפי דעתי, במחירים כאלו אין צריך לקנות אתרוג עבור הציבור. פתגם עממי אומר: מה עושה קהל בלי אתרוג? לא מברך, גם אנו נסתפק, אפוא, ללא אתרוג.

האם לא ראוי יותר להוציא את הסכום הזה לצורך השאת יתומה פלונית, אשר כבר במשך שנים ארוכות יושבת בביתה ושערותיה כבר החלו להלבין?...!"

ראו נא נהג רבי שלמה לסיים - כבר שנים ארוכות שהיתומה הרווקה יושבת בביתה, ומעולם לא הוציע אותו עשיר כי הקהילה תשיא אותה... רק כעת, כאשר החלו לדבר על מצות אתרוג, הוא 'זוכר' במצווה ההיא ובא בטענה כי מצות הכנסת כלה עולה על זו של האתרוג... ומן הפרט הזה אתה למד על הכלל כולו... (לאור הנד)

"אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם

שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל": יש בעם ישראל דרגות, והחשוב חשוב קודם. תחילה "ראשיכם" אח"כ "שבטיכם", "זקניכם" וכו'.

אך כאשר "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם", כשעומדים אתם לפני השי"ת, הרי מתבטלים כל ההבדלים הללו וכל אנשי השם כלא היו, והרי כולכם כאחד - "כל איש ישראל". (מהר"ן דושינסקי)

"מצאוני הרעות האלה": בחשכת הגלות סובלים היהודים מצרות וגזרות הניתכות עליהם חדשות לבקרים, והרעות הרבות מכבידות עליהן את עולן. בעניין זה מופיע בהגדה של פסח "מעשה רב" הסיפור הבא: אל רבי מאיר שמחה מדווינסק, בעל ה"אור שמח", הגיע אורח, ובדרכם לבית הכנסת חלפו על פני חזיתו של בית מפואר.

"של מי הבית הזה?", התעניין האורח. "כאן גר עורך דין", השיב הרב. תהה האורח: "איך יתכן שעורך דין גר בחווילה כה מפוארת, ואילו הרב גר בדירה פשוטה ודלה?" "מדוע אינך מבין?" - השיבו ה"אור שמח" - "הוא מתפרנס מצרות של יהודים, וכאילו יש הרבה, אני מתפרנס משמחות של יהודים, וכמה כאילו יש?...?" (לאור הנד)

תפוח בדבש: ידוע שהדבש הוא דבר מתוק, אבל אם יש חור בשיניים זה כואב מאוד, ולכן צריכים לסתום את כל החורים שיש ברוחניות שיהיה באמת כדבש, ולא יהיו כאבים.

ובשם המגיד רבי שלמה לוינשטיין: דבורה מייצרת חצי כפית דבש במשך כל ימי חייה, א"כ לפי זה באים ולוקחים את התפוח הדומה לכלל ישראל וטובלים בדבש, ומבקשים תסתכל על הדבש, מעמל של כמה שנים יוצא רק חצי כפית, אבל יוצא דבש, לפחות מה שאנו נעמול במשך השנה יהיה רק דבש.

טעם נפלא מדוע מטבילים את התפוח בדבש אומר המשפיע הנודע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א: דהנה אנו יודעים שטבעו של התפוח, שאחרי זמן שמקלפים את קליפתו, מתחיל צבעו להשחיר. אך יש עצה אחת איך בכל זאת לשמור על מראהו: למרוח דבש על הפרי, והדבש בכח סגולתו הטבעי שומר ומגן על מראהו.

ולכן אנו לוקחים בליל ראש השנה דווקא "תפוח בדבש", כי אנו אומרים להקב"ה: הרי עם ישראל שנמשל לתפוח "כתפוח בעצי היער" (שיר השירים ב, ג) למה נמשלו ישראל לתפוח, לומר לך מה תפוח זה, פריו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע, בו בזמן שאומות העולם סרבו לקבל את התורה עבר ועובר כל כך הרבה צרות ויסורים, ולפעמים מרוב צרות, בלבולים ודחקות, אנחנו עושים מעשים נגד רצונך, ובכך אנו משחירים את פנינו בלילי הכר בעבירות ומעשים לא טובים, אך ריבונו של עולם! תמרח ותציף אותנו בדבש ואך טוב וחסד תרדפינו, ותראה איך פתאום אנו שומרים על מראנו, ומתחילים להכיר במתיקות של הטוב שנתת לנו, ואנו משתדלים להיות כמה שיותר ויותר טובים אליך! על כן תזכנו בשנה טובה ומתוקה!... (הרב יוסף ברגר)

"מי יעלה בהר ה'... אשר לא נשא לשווא נפשי":

מלמדים אותנו חז"ל: ה' נתן לנו נשמה קדושה שבעזרתה אדם יכול להגיע למדרגות גבוהות ועליו להשתמש בה כראוי...

משל למה הדבר דומה: לחבר שנקלע לחובות וחברו גייס את כל הונו ונתן לנו צ'ק בנקאי לזמן קצוב שיטאושש מן המצב הקשה. בהגיע זמן הפירעון הגיע המלווה לבית הלווה, והנה פותח הלווה את מגירת השולחן ומוציא משם את שטר הכסף שקיבל. "הא לך", אמר הלווה, "לא השתמשתי בכסףך כלל ואני משיב לך אותו כמות שהיה במלואו". "היתכן?!", נעלב המלווה. "אני התאמצתי והלוויתי לך סכום גדול, משכנתי את כל רכושי משום שחסתי עליך, ואתה כלל לא השתמשת בכסףך אלא הוא היה מונח במגירה במשך כל הזמן הזה?!... איך יכולת לעשות לי את זה?

כך גם הנמשל לגבינו: ה' נתן לנו פיקדון - נשמה גבוהה. האם נוכל לומר שהשתמשנו בה כראוי? האם ניצלנו את הטובה שהעניק לנו הקב"ה? בדרך צחות ניתן לומר: שזוהי כוונת הפסוק "מי יעלה בהר ה' - מי שהיה הראוי לעלות בהר ה'?" "אשר לא נשא לשווא נפשי" - אדם שלא נשא את נפשו לשווא אלא השתמש בה כראוי.

כשהיה מגיע האדמו"ר מוויז'ניץ למילים: "ולא נשבע למרמה" היה בוכה. לתמיהת חסידיו הסביר: כשאדם נולד משיביעים אותו תהי צדיק ואל תהי רשע. מי יכול להעיד שהוא לא נשבע למרמה...

"זמן מסוכן"... הגאון רבי אברהם פאם זצ"ל (ראש ישיבת תורה ודעת) היה אומר לתלמידיו. "ישנו זמן 'מסוכן' בראש השנה, יום בו נדרש יהודי להירות יתירה. ומהו זמן זה?

זוהי השעה שאחרי סיום התפילה, כאשר אנשים בדרכם הביתה, או כשאוכלים סעודת יום טוב, ואז סוקרים את אירועי היום: "הבעל תפילה התפלל מדי בשקט, בקושי שמעו אותו!" "הוא משך את התפילה יותר מדי!"... "השנה, לא תקע הבעל תוקע כל כך טוב..." ראית מי קנה מפטיר וכמה זה עלה לו?"

בדוגמאות הללו יש משום לשון הרע במישרין או ברמז, או שהן גורמות לסיפור לשון הרע. כל הרוצה לשמר את הזכויות שרכש בתפלתו ובתשובתו, עליו להיזהר מדיבורים כאלו..."

להתעורר בטובות: בראש השנה תוקעים בשופר. יש "תקיעה" ויש "שברים ותרועה", אומר רבי משה פיינשטיין זצ"ל ישנם שני סוגי התעוררות לאדם, האחד במה שהקב"ה מטיב לו והאדם רואה את חסד ה' החופף עליו תמיד ועל ידי כך מתעורר להתקרב אל ה' מאהבה, ויש התעוררות על ידי יסורים וכדו' שהקב"ה מביא על האדם שג"כ מעוררים אותו לשוב אל ה'.

"השופר" הרי בא לעורר את האדם, ובצורת התקיעות נרמזים לאדם שני סוגי ההתעוררויות שיש לו, ה"תקיעה" ישר וחלק, מסמלת את ההשפעה לטובה על האדם מאת ה' שעל ידי זה יתעורר להתקרב אליו וה"שברים והתרועה" מסמלים את היסורים המעוררים את האדם לשוב אל ה', וכמה כדאי לאדם להתעורר בדרך הראשונה מתוך הטובה שה' משפיע עליו לשוב ולהתקרב אל ה'.

"תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם

עקידת יצחק" (ראש השנה טו): שאל הרה"ק רבי הירש מווידיסלאב ז"ע אביו של הרה"ק מפשיסחא ז"ע, לכאורה, בשביל להזכיר את העקידה, הרי היה יותר מתאים לקחת סכין, הרי זה זכר הרבה יותר חזק מן השופר?...

אלא, באמת יותר ממה שאנו מתכוונים להזכיר את מעשה העקידה עצמו, שאברהם הסכים להקריב את בנו ויצחק היה מוכן להיות לקרבן, אנו מכוונים בעיקר להזכיר, שהקב"ה אינו רוצה בקרבנות אדם ואת קרבנו של יצחק החליף לקרבן של איל...

לפיכך, בשעה שאנו נעמיד בראש השנה להתפלל אל השם יתברך, שלא יעניש אותנו חלילה על חטאינו, אנו מרמזים על השופר של איל, שגם בנו ינהג כפי שנהג ביצחק אבינו - "כי לא יחפוץ במוות המת"...

הגמרא (ראש השנה טז): מביאה טעם נוסף לתקיעת שופר: "למה תוקעין בראש השנה, כדי לערבב השטן". ועל כך אומר רש"י שם: "שלא ישיטין, וכשישמע ישראל מחבבין את המצוות מסתתמין דבריו".

שאל הרה"ק בעל ה"הפלאה" ז"ע לכאורה, בשעה שהשטן רואה שהיהודים מחבבים את המצוות, וכל עבודתו והשתדלותו נמצאת בסכנה, הרי מרוב התמרמרות הוא צריך להגביר עוד יותר את הקטרוג עליהם?

אלא חז"ל אמרו: "העושה תשובה מאהבה, זדונות נעשין לו כזכויות". על כן, כשרואה השטן שהיהודים חוזרים בתשובה והם מחבבין את המצוות, והם עושים את המצוות מתוך אהבה, מיד הוא מפסיק את הקטרוג ופוסק מלפרט את עבירותיהם, מפני שהוא מתירא, שמא ייחשבו להם כל העבירות שהוא מפרט כזכויות... (פנינים)

"תקעו בחודש שופר... כי חוק לישראל היא משפט

לאלוקי יעקב": חוק - מצוה שאין לה טעם והסבר. משפט - מצוה שטעמה גלוי. "תקעו בחדש שופר כי חוק לישראל הוא" - אנו בני ישראל אין אנו יודעים טעמה ועומק סודה של תקיעת שופר, שהיא בחינת חוק, אבל לגבי הקב"ה מצוה זו היא בחינת "משפט לאלקי יעקב" כי לפניו ידוע טעם הדבר, והנסתרות לה' אלוקינו. (תפארת שלמה).

מסופר על סניגורן של ישראל הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע, בשעת עמדו על הבימה קודם תקיעת שופר הרים את ראשו אל עבר עזרת הנשים ופנה ואמר 'נשים צדקניות, כח רב יש לדמעותיכם, על כן אנא שטפו את השופר אשר בידי בדמעותיכן, בכדי שאוכל לתקוע בו כראוי וכיאות'. (באר הפרשה)

"אשרי העם יודעי תרועה". שואל המדרש וכי אין אומות העולם יודעים להריע בשופר? אלא ישראל שהן מרצים את בוראם בתרועה והוא עומד מכסא הדין לכסא רחמים ומתמלא על ידי שמיעת קול השופר רחמים על בני ישראל. עיקר תקיעת השופר באה לעוררנו לשוב בתשובה ועל ידי זה לעורר רחמים בשמים.

והמגיד מדובנא המשיל זאת במשל לאיכר שבא מהכפר לעיר והסתובב בהתפעלות ברחובותיה. באותו היום פרצה בעיר שריפה גדולה. ולפתע ראה הכפרי כי במרכז השוק עומדים אנשים ושופרות בידיהם והם תוקעים בהם בעוז. ומיד כאשר החלו לתקוע התחילו אנשים רצים מכל עבר ודליי מים בידיהם לכבות את הדליקה.

הכפרי עמד משתומם איך זה שפורצת שריפה והכלי זמרים התחילו לזמר ולשורר במרכז השוק!?!... שוטה שבעולם - ענו לו, הרי אנשים אלו תוקעים בשופר לכבות את הדליקה!

התפעל הכפרי מהרעיון האדיר והפשוט וקנה לעצמו בשוק שופר ראוי לשמו ושם לכפרו. לימים פרצה שריפה בכפר ונבהלו כולם מאוד. הרגיעם הכפרי: אל לכם להיבהל ולרוץ לכבות את השריפה. יש בידי המצאה נפלאה מהעיר הגדולה, ותוך כדי דיבור הוציא מכיסו את השופר והתחיל לתקוע בקולי קולות... וככל שגברו תקיעותיו כן גברה האש!

שוטה שבעולם! קראו וזעקו לו מתקיעותיך לא תכבה האש כלל.. אין זה אלא להעיר את הישנים ולזעוק לאנשים שיבואו לכבות את האש.. "אשרי העם - ישראל - יודעי תרועה". רק כלל ישראל יודעים ומבינים מה גורמת תקיעת השופר, להתעורר ולפשפש במעשים ולשוב אל ה', ולעורר את מידת הרחמים.

אבינו מלכנו: מה שאומרים גם "אבינו" וגם "מלכנו", יובן על פי משל לאדם שהמתין להתקבל אצל המלך כמה חודשים, כשסוף סוף הגיע יומו המיוחל, בא בדחילו וברחימו, לשאלת המלך מה מבקש? ענה בשפה רפה: אם יכול לקבל פרוסת לחם... כמובן שהדבר מגוחך ביותר, בקשות זוטות כגון אלו זה לא מעסקי המלך, ממלך מבקשים למשל חנינה על גזר דין וכדו'.

לכן בבואינו לפני ה"מלך" ה' ביום הדין, מקדימים אנו ואומרים "אבינו" מאבא אפשר לבקש הכל! גם את הדבר הפעוט ביותר כי אבא זה אבא! אבל סוף כל סוף "אבא" הוא מוגבל, אין בידו לתת הכל, לכן תכף אומרים "מלכנו" מלך הוא כל יכול אין דבר העומד בפני רצונו.

"המלך הקדוש": נשאלת השאלה: "קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה-מבלעדיך - ככתוב - ויגבה ה' צבאות במשפט והא-ל הקדוש נקדש בצדקה". מה הקשר? איזו מין ראה זו?

התירוץ יובן על פי משל: אם ניכנס לאולם ונראה אדם יושב על כיסא מפואר וגבוה, ולפניו כורע אדם ובוכה והאיש אומר לו: "קבל 12 שנה בכלא ועבודות פרך. המסכן ש'לא ידע את נפשו מצער' לשמע גזר הדין החל מתחנן אלי... ואותו האיש ממרום הכיסא 'מבין לליבו' ואומר לנידון: "אין מה לעשות, זה המינימום שאני יכול לתת לך..." - נבין מיד שהאיש היושב בכיסא במעמד של שופט. אבל אם לאחר בכיותיו של הנידון יאמר זה שיושב על הכסא: "הפעם אני מצדיק אותך ומוותר לך..." - אזי נבין מיד שמדובר במלך.

וזהו ההבדל ביניהם: לשופט אסור למחול, הוא מחויב לחוקים של המדינה. אבל מלך יכול למחול שכן את החוקים הוא למעשה זה שקובע... והנמשל הוא התשובה לשאלתנו: "והא-ל הקדוש נקדש בצדקה". שה' הוא יכול לסלוח ולהצדיק עלינו את הדין, היא ההוכחה שאין אלוה-מבלעדיך ושאתה מעל כולם, שהרי אתה הוא "המלך הקדוש".

"תשובה" יש משל שמספרים העולם, על צייד שרצה לצוד דגים, ושם רשת עם אוכל והדגים נכנסו ואכלו. למחרת בבוקר הוציא הדייג את הרשת והדגים נלכדו מיד.

אמרו הדגים, מה עשינו? היינו מיד אחרי האוכל צריכים לצאת, איזה שטות עשינו שנשארו, היינו מיד אחרי האוכל צריכים לצאת! אבל הם לא ידעו שברגע שנכנסו לאכול הם כבר נלכדו... כן הוא הדבר, האדם בוכה באמצע השנה על דא ועל הא, אבל הוא לא יודע שכבר בראש השנה זה נקבע, מה לך לבכות ולצעוק עכשיו, היית אז צריך לצעוק ולזעוק!

קידוש לראש השנה

וביום שמחתכם ובמועדיכם, ובראשי חדשיכם וחקערת על עלתיכם, ועל זבחי שלמיכם.
והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם, אני ה' אלהיכם:

סברי מרגן: (ועונים: לחיים) ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם. ורוממנו מכל לשון. וקדשנו במצותיו. ותתן לנו ה' אלהינו
באהבה את יום הזכרון הזה, את יום טוב מקרא קדש הזה. יום תרועה באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים.
ודברך מלפנו אמת וקים לעד. ברוך אתה ה', מלך על כל הארץ, מקדש ישראל ויום הזכרון:
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:
נוטלים ידים ומברכים: "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים"
על הפת מברכים: "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, המוציא לחם מן הארץ"
וטובלים את הפת בסוכר או דבש ויש נוהגים במלח ובסוכר.

[כן הוא הסדר היותר נכון להקדים המוציא לסימנים שלא יאכל מהם כזית ויכנס בספק ברכה אחרונה ויש נוהגים להקדים להמוציא]

סדר ליל ראש השנה

תמר: יש לאחוז את התמר ביד ולברך: (יכוון לפטור בברכתו את שאר מיני פרי
העץ שעתידי לאוכלם).

"ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, בורא פרי העץ" ומיד יאכל.
אם התמרים הם לחים חדשים (שעדיין לא טעם ממנו בעונה הזו) יברך גם ברכת
"שהחיינו", ויכוון לפטור בברכה זו שאר פירות חדשים שעתידי לאכול באותה סעודה.
לאחר שאכל מעט מהתמר יאמר:

"יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שיתמו אויבינו
ושונאינו וכל מבקשי רעתנו"

רימון: נוטלים מגרגרי הרימון ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה'
אלהינו ואלהי אבותינו, שנהיה מלאים מצות כרמון"

תפוח בדבש: נוטלים חתיכה של תפוח טובלים אותה בדבש, ואומרים:
"יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתתחדש
עלינו שנה טובה ומתוקה מראשית השנה ועד אחרית שנה".

רוביא: (שעועית בתרמיל): השעועית המכונה בארמית רוביא מסמלת
בשמה את המילה "ריבוי", וכך גם הגרגירים הרבים שבתוכה.
(יכוון לפטור בברכתו את שאר מיני פרי האדמה שעתידי לאוכלם).

נוטלים מעט רוביא ואומרים:
"יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שירבו זכיותינו
(ויש מוסיפים: ותלבבנו)".

קרא (דלעת): דלעת בארמית "קרא" המזכיר את הפועל "לקרוע"
ומאידך את הפועל "לקרוא", ויש נוהגים לאכול גזר עם הדלעת שהרי
אומר "שיקרע רוע גזר דיננו". נוטלים מעט קרא ואומרים:
"יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שיקרע רע גזר
דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו".

העלון יו"ל בחסות קדמי ביטוחים כל סוגי הביטוח *2770

לע"נ: ר' משה בר ג'ימול,
מרת רחמה בת ביחה,
ר'אברהם נתניהו בר אסתר
רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת
קלוד מכלוף בן חסיבה
מיכל בת רינה
ז'קלין בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' יצחק ונונו בן ממו
ראובן פרץ בן שמחה
רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת
אראלה בת לילי
אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת
אליס ונונו בת קמרה
יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת
אהרון רונן בן אליס
ויצחק ונונו ומשפחתו